

Concept advies wijkraadpleging winkels en horeca in Utrecht West

1. Inleiding

Wijkeconomie, winkels en horeca zijn zeer belangrijk voor de wijk Utrecht West. Bloeiend ondernemerschap in deze branches draagt bij aan de gezelligheid, werkgelegenheid en sociale veiligheid in de wijk. Uiteraard kunnen er ook negatieve aspecten samenhangen met winkels en horeca. Het verkeer dat winkelgebieden aantrekt kan voor vervuiling of parkeerproblemen zorgen. Ook is het mogelijk dat bezoekers van (vooral) horecavoorzieningen voor overlast in de buurt zorgen.

Voor een aantal winkelgebieden in Utrecht West staan grote ontwikkelingen op stapel. Het is een uitdaging om in een wijk de positieve aspecten van horeca en winkels te stimuleren en de negatieve aspecten tot het minimum te beperken. De wijkraad van Utrecht West wil hier voor de wijk West een bijdrage aan leveren en heeft hiertoe 'winkels en horeca' tot het thema van de wijkraadpleging 2010 verkozen. Labyrinth Onderzoek & Advies heeft deze wijkraadpleging samen met de wijkraad West uitgevoerd.

De hoofdvraag van deze wijkraadpleging is de volgende:
'Welke winkels en horecavoorzieningen zijn waar gewenst in Utrecht West?'

Binnen dit onderzoek zijn de volgende deelgebieden onderscheiden:

1. Kanaalstraat/Damstraat
2. Kop van Lombok/Lombokplein
3. Groeneweg Midden / Laan van Nieuw Guinea
4. Oog in Al (Händelstraat en Herderplein)

Tijdens een interactieve startbijeenkomst hebben bewoners, ondernemers en betrokken professionals input geleverd voor de ontwikkeling van de vragenlijsten. De vragenlijsten hebben een kwantitatieve basis. Daarnaast is er veel ruimte gelaten om de respondent de mogelijkheid te geven om de antwoorden van extra toelichting, aanvullingen en suggesties te voorzien. In de periode mei t/m september konden de respondenten de vragenlijsten van een of meerdere deelgebieden invullen. De vragenlijst is online uitgezet, in combinatie met een proactieve (face-to-face) benadering voor de werving van potentiële respondenten. Daarnaast is er een aanvullende random steekproef van 900 bewoners in Utrecht West benaderd voor het onderzoeken en heeft Labyrinth face-to-face een aanvullende quickscan uitgevoerd onder ondernemers en allochtone passanten. De respons van het hoofdonderzoek is 496, de aanvullende quickscan heeft een extra respons van ruim 60 respondenten opgeleverd.

Uit het onderzoek komt duidelijk naar voren dat diverse bewoners consumenten en ondernemers op een aantal belangrijke punten gedeelde beelden hebben t.a.v. de gewenste winkels en horeca in Utrecht West maar dat ze op een aantal punten ook verschillende belangen, wensen en voorkeuren hebben. Winkels en horeca moeten meerdere doelgroepen bedienen. En de wijkraad West wil op een zorgvuldige wijze rekening houden met deze diversiteit.

Dit advies is een combinatie van een samenvatting van de resultaten van het onderzoek en conclusies en adviezen van de Wijkraad West.

2. Positionering winkelgebieden

Ruim driekwart van de respondenten doet hun dagelijkse boodschappen in Utrecht West, terwijl de niet dagelijkse boodschappen door ruim een kwart van de respondenten in Utrecht West gedaan wordt. Deze boodschappen worden voornamelijk met de fiets of te voet gedaan, hoewel de allochtone respondenten relatief vaker de auto pakken en veel minder vaak de fiets gebruiken. Niet dagelijkse boodschappen worden voornamelijk gehaald in de binnenstad van Utrecht (41%), in de Kanaalstraat/Damstraat (14%) of in Winkelcentrum Kanaleneiland (10%).

Gewenste winkels

Welke winkels missen de respondenten in bestaande winkelgebieden c.q. welke winkels zijn gewenst in winkelgebieden in ontwikkeling? Als wordt gekeken naar de gewenste winkels, valt op dat er veel behoefte is aan biologische/reformwinkels. Dit geldt vooral voor de Kop van Lombok/Lombokplein de Kanaalstraat/Damstraat, en het Groeneweg Middenterrein, waar respectievelijk 61%, 55% en 46% van de respondenten aangeeft dat dit type winkel wenselijk is.

Kanaalstraat/Damstraat In de Kanaalstraat/Damstraat worden, naast de biologische/reformwinkel ook andere specialistische winkels gemist, waaronder een winkel met boeken, lectuur en cd's, een ijssalon, een viswinkel en een postkantoor. Bijna driekwart van de respondenten vindt dat er meer diversiteit in het winkelaanbod in de Kanaalstraat/Damstraat zou moeten zijn. Daarnaast is ruim de helft van de respondenten (overwegend) positief over een dagmarkt aan de Kanaalstraat.

Händelstraat In de Händelstraat worden voornamelijk verswinkels gemist. Zo mist bijna de helft van de respondenten een slager en worden ook een winkel met groente en fruit en een viswinkel door respectievelijk een derde en een kwart van de respondenten gemist. Daarnaast is een ruime meerderheid het (overwegend) eens met de stelling dat meer focus op exclusieve kwaliteitswinkels op het gebied van eten en drinken de Händelstraat sterker zou maken. Tevens zou 40% graag zien dat er meer wordt gefocust op meer gespecialiseerde winkels voor niet-dagelijkse boodschappen.

Groeneweg Middenterrein Winkels die bij uitstek een plek zouden kunnen krijgen op het Groeneweg Middenterrein zijn eveneens voornamelijk verswinkels, waaronder een bakker, een slager, een winkel met kaas en zuivelproducten en een viswinkel.

Kop van Lombok/Lombokplein Op de Kop van Lombok/het Lombokplein worden vooral specialistische winkels genoemd als wenselijk, waaronder een winkel met boeken, lectuur, cd's, een ijssalon, kleding en modeaccessoires en een postkantoor.

Herderplein Een uitzondering op het bovenstaande is het Herderplein: tweederde van de respondenten geeft aan in dit winkelgebied überhaupt geen winkels te missen. Door de meeste respondenten die wél een winkel missen in dit winkelgebied wordt een bakker het vaakst genoemd. Verder vindt ongeveer de helft van de respondenten het (misschien) een goed idee om een dagmarkt op het Herderplein te realiseren.

Laan van Nieuw Guinea Ook in de Laan van Nieuw Guinea zijn er weinig winkeltypes die door een grote groep respondenten gemist worden. Een kwart geeft aan überhaupt geen winkels te missen en de meest genoemde winkels die wél gemist worden zijn een bakker en een biologische/reformwinkel.

Hoewel in alle winkelgebieden (uitgezonderd het Herderplein) de biologische winkel door relatief veel mensen gemist wordt, geldt dit niet voor de groep allochtone respondenten. Deze groep vindt vooral een winkel voor kleding en modeaccessoires en een winkel voor huishoudelijke artikelen wenselijk (Kanaalstraat/Damstraat).

Bekende ketens en lokale trekkers

Wat vinden de respondenten van bekende ketens in de winkelgebieden? Op de Kop van Lombok zijn enkele bekende trekkers wel wenselijk, maar hebben de respondenten een voorkeur voor lokale trekkers. Op het Groeneweg Middenterrein is er verdeeldheid: bijna de helft is voor een mix met enkele bekende ketens. Als het gaat om het winkelgebied in de Kanaalstraat/Damstraat zit een ruime meerderheid niet te wachten op bekende ketens. Dit geldt ook voor de Händelstraat, een meerderheid wil het dorpse karakter behouden. Desondanks vindt ongeveer tweederde het (misschien) een goed idee om een grote supermarkt op het terrein aan de Wim Sonneveldschool te vestigen.

Bovenwijken of juist wijkgericht?

Vinden de respondenten dat de winkelgebieden zich moeten richten op mensen in de wijk of verkiezen zij een 'bovenwijkse' functie? In de Kanaalstraat/Damstraat zijn de meningen verdeeld: de helft vindt dat het winkelgebied (nog) aantrekkelijker moet worden voor mensen van buiten de wijk, de andere helft vindt van niet. Wat betreft de Kop van Lombok/het Lombokplein vindt een meerderheid dat het gebied zich zowel moet richten op bewoners van Utrecht West als op mensen die in het nieuwe Stationsgebied wonen of winkelen. Daarentegen vinden de respondenten dat de Händelstraat, het Groeneweg Middenterrein, en de laan van Nieuw Guinea vooral een wijkgerichte functie moet hebben.

Multicultureel winkelaanbod & thematiek

Een overgrote meerderheid vindt dat de Kanaalstraat/Damstraat zich zou moeten blijven richten op een multicultureel winkelaanbod. Ook de Kop van Lombok/Lombokplein zou volgens een meerderheid van de respondenten gericht moeten zijn op een multicultureel winkelaanbod.

Hoewel slechts 15% van de respondenten een voorstander is van een bepaalde thematiek op het Groeneweg Middenterrein dit voor 27% van de respondenten geldt wat betreft de Kop van Lombok/Lombokplein, is men toch erg positief over de thema's kunst en cultuur en duurzaamheid op de Kop van Lombok als er hier expliciet op doorgevraagd wordt.

Horeca en hotels

De respondenten bezoeken horecagelegenheden meestal buiten de eigen wijk of buurt. Afhaalmaaltijden, snacks en ijs worden daarentegen wel vaker in de eigen buurt of elders in Utrecht West genuttigd. Bijna de helft van de respondenten gaat wel af en toe uit eten in de eigen buurt of wijk, maar doet dit slechts enkele keren per jaar. De groep allochtone respondenten die aangeeft weleens te lunchen of overdag of 's avonds ergens een drankje te drinken, doen dit juist hoofdzakelijk in hun eigen buurt. De respondenten die weleens uit eten gaan doen dit daarentegen juist vaker elders in Utrecht.

Meer ruimte/centrale plaats voor horeca?

Moet er meer ruimte komen c.q. een centrale plaats ingericht worden voor horeca in de winkelgebieden? Bijna driekwart van de respondenten vindt dat er meer ruimte moet komen voor horeca in de Kanaalstraat/Damstraat, maar dat dit wel afhangt van het type horeca. Daarnaast vindt tweederde van de respondenten dat er zowel op de Kop van Lombok als op het Lombokplein een centrale plaats voor horeca ingericht moet worden. Ook een centrale plaat voor horeca op het Groeneweg Middenterrein is volgens een ruime meerderheid wenselijk, maar dan wel op beperkte schaal.

Op welk type horeca moet West zich al dan niet richten?

Kanaalstraat/Damstraat. Het type horecagelegenheden dat wenselijk wordt gevonden in de Kanaalstraat/Damstraat is volgens ongeveer de helft van de respondenten een eenvoudig restaurant, een grand café en een gespecialiseerd restaurant en een ijssalon. Ook een lunchroom wordt door ruim een derde als wenselijk gezien. Het type horecagelegenheid m.b.t. afhaal/snackbar/kebabzaak is daarentegen voor een ruime meerderheid juist niet wenselijk. Ook vindt ruim een derde dat het gebied zich niet zou moeten richten op een koffiehuis.

Kop van Lombok/Lombokplein. De Kop van Lombok/het Lombokplein, zou volgens driekwart van de respondenten moeten richten op een grand café. Ook een gespecialiseerd restaurant, een lunchroom, een eenvoudig restaurant en een ijssalon zijn voor ruim de helft van de respondenten wenselijk. Horecagelegenheden waar het gebied zich juist niet op zou moeten richten zijn volgens een ruime meerderheid het type afhaal/snackbar/kebabzaak en een uitgaansgelegenheid/ dancing. Ook een koffiehuis is volgens 40% niet wenselijk.

Groeneweg. Het Groeneweg zou zich volgens ongeveer een derde van de respondenten moeten richten op een lunchroom en een eenvoudig restaurant. Daarnaast is een klein café en het type afhaal/snackbar/kebabzaak volgens ongeveer een kwart van de respondenten wenselijk. Echter vindt ongeveer 40% juist dat het gebied zich niet moet richten op het type afhaal/snackbar/kebabzaak en vindt ook ruim een derde dat een koffiehuis niet wenselijk is in dit gebied.

Laan van Nieuw Guinea. Een eenvoudig restaurant is wenselijk in de laan van Nieuw Guinea. Ook vindt ongeveer een kwart dat dit winkelgebied zich moet richten op afhaal/snackbar/kebabzaak en een klein café. Een koffiehuis is volgens ruim een kwart juist niet wenselijk in dit winkelgebied en hoewel een kwart van de respondenten vóór het type afhaal/snackbar/kebabzaak is, is ook ongeveer een kwart juist tegen dit type horecagelegenheid in de Laan van Nieuw Guinea.

Als wordt gekeken naar de groep allochtone respondenten valt op dat zij vooral een eenvoudig restaurant en een gespecialiseerd restaurant wenselijk vinden in Utrecht. In tegenstelling tot de resultaten uit het hoofdonderzoek, worden de horecagelegenheden 'grand café', 'ijssalon' en 'lunchroom' nauwelijks door de allochtone respondenten benoemd als wenselijke horecagelegenheid. Een overgrote meerderheid van de groep allochtone respondenten zit vooral niet te wachten op een uitgaansgelegenheid of dancing in West. Ook een klein café en grand café zijn voor ongeveer een derde van deze groep niet wenselijk. Hoewel een grote groep van de respondenten uit het hoofdonderzoek aangaven dat zij een afhaal/snackbar/kebabzaak niet wenselijk vinden, geldt dit voor slechts een derde van de geïnterviewde allochtone passanten.

Bed & Breakfasts en hotels?

Een overgrote meerderheid is positief over het idee om kleinere hotels en B&B's op het Lombokplein te vestigen, alhoewel een meerderheid wel aangeeft dat dit slechts op beperkte schaal zou moeten gebeuren. Over een groot hotel op het Lombokplein ter vervanging van het Park-Plaza hotel is men minder enthousiast: de helft van de respondenten is hier tegen, terwijl ruim een derde dit wel een goed idee vindt. Een groot hotel in Oog in Al zien de respondenten ook absoluut niet zitten. Dit geldt ook voor kleinere hotels, de helft geeft aan dit geen goed idee te vinden. Daarentegen is een kleine meerderheid wel voor Bed & Breakfasts in Oog in Al.

Beeld van gewenste winkels en horeca in de verschillende winkelgebieden

Het valt op dat er een sterk gedeeld beeld is over gewenste winkels en horeca in de verschillende winkelgebieden in Utrecht West.

Het onderzoek heeft volgens de Wijkraad West een schat aan gegevens opgeleverd die zeer interessant zijn voor de diverse ontwikkelaars ondernemers ambtenaren en bewonersgroepen en overleggroepen die bezig zijn met de ontwikkeling van de bestaande en toekomstige winkelgebieden in Utrecht West. Respondenten hebben in ruime mate gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in open vragen meningen en voorstellen te verwoorden. Deze rijke informatie laat zich maar moeilijk samenvatten in een kwantitatieve samenvatting.

De wijkraad zal het onderzoeksrapport met de kwantitatieve en kwalitatieve basisgegevens aan de verschillende betrokkenen en overleggroepen ter beschikking stellen met de uitnodiging om zich bij het ontwikkelen van winkelgebieden mede op deze gegevens te baseren.

Hoofdlijnen t.a.v. de gewenste winkels en horeca zijn volgens de Wijkraad West:

- De Kanaalstraat/Damstraat en de Kop van Lombok/het Lombokplein e.o. hebben naast een wijkfunctie een belangrijke bovenwijkse functie.
- De overige winkelgebieden in de wijk hebben een wijk/buurtfunctie
- De Kanaalstraat/Damstraat heeft als winkelgebied een eigen multicultureel/kosmopolitisch karakter. In de Kanaalstraat/Damstraat en op de Kop van Lombok/Lombokplein e.o. kan dit 'eigene' versterkt worden door verbreding en

verdieping van het winkelaanbod. Daarnaast zijn de thema's duurzaamheid en cultuur interessant voor het te ontwikkelen gebied Kop van Lombok/Lombokplein e.o.

- De aantrekkelijkheid van het winkelgebied Händelstraat is het dorpse karakter, terwijl de aantrekkelijkheid van het gebied Groeneweg Midden de combinatie van goedkope supermarkten met kleinere winkels voor dagelijkse en niet dagelijkse behoeften is.
- Voor cafés en restaurants is ook verbreding en verdieping van het aanbod gewenst: gespecialiseerde of eenvoudige restaurants en grand café/lunchroom
- Binnen Utrecht West is plaats voor kleine hotels (Lombokplein e.o.) en B&B's (Lombokplein e.o./Oog in al), met name als er een verbinding gemaakt kan worden met sterke kanten van Utrecht West als het multiculturele/kosmopolitische karakter van Lombok en de blauw/groene structuren (bevaarbare Leidsche Rijn en Muntsluizengebied).

De wijkraad West adviseert deze hoofdlijnen te verwerken in het gemeentebeleid, c.q. de verschillende beleidsnota's t.a.v. detailhandel, horeca en hotels.

Sturen op gewenste winkels en horeca

De gemeente heeft slechts beperkte mogelijkheden om te sturen op gewenste winkels en horeca.

Eén van de weinige instrumenten in Utrecht West om te sturen op gewenste winkels en horeca en om de gewenste mix van winkels en wonen boven winkels te stimuleren is de Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok (WOL). Het college van B&W heeft aangekondigd dat zij de WOL wil opheffen omdat het werk van de WOL 'af' zou zijn. De wijkraad West onderschrijft dat je beleidsinstrumenten als de WOL niet voor de eeuwigheid opzet. Maar het werk is zeker niet af. De Kanaalstraat/Damstraat is een interessant en kansrijk winkelgebied. Ontwikkelingen op en rond de Kop van Lombok en het toekomstige Lombokplein kunnen het gebied versterken. Tegelijkertijd is het ook een kwetsbaar gebied. De economische crisis en parkeermaatregelen in de afgelopen periode maar ook toekomstige marktontwikkelingen (de winkelcentra op Kanaleneiland en Overvecht richten zich meer op de multiculturele markt, ontwikkeling van nieuwe winkelgebieden Leidsche Rijn en in het stationsgebied) vormen ernstige bedreigingen voor de overwegend kleine ondernemers. Een meerjarige ondersteuning in de gewenste richting is nodig terwijl opheffen van de WOL slechts een éénmalige opbrengst oplevert.

De Wijkraad **adviseert** om de WOL niet op te heffen tenzij de gemeente kan aantonen dat de doelstellingen van de WOL op een andere manier gerealiseerd worden.

Er is bijvoorbeeld binnen de wijk scherp beeld van de gewenste horeca in de verschillende winkelgebieden. Het bestaande systeem van horecavergunningen biedt geen geschikte middelen om te sturen gewenste horeca omdat het geen onderscheid maakt op het verschil tussen een snackbar en een gespecialiseerd restaurant. Dit bleek onder meer bij discussies over het Museumcafé/Kopi Susu.

De Wijkraad West **adviseert** te onderzoeken hoe beter gestuurd kan worden op de gewenste winkels en horeca.

De Wijkraad West **adviseert** om een pakket aan maatregelen te ontwikkelen die bij kunnen dragen aan het realiseren van gewenste winkels en horeca in de verschillende winkelgebieden in Utrecht West en dat met de Wijkraad West en andere betrokkenen te bespreken.

Bij deze wijkraadpleging, maar ook bij eerdere discussies over projectontwikkeling in de wijk, heeft de wijkraad binnen de gemeente soms een 'beperkt' denken ervaren.

Het denken is sterk bepaald door betrokkenheid bij ontwikkelprojecten. We ervaren een druk voor zo hoog mogelijke opbrengst voor een project voor de ontwikkelaar of de grondexploitatie, en minder oog voor omgevingseffecten als concurrentie met bestaande kleine winkels en toenemende verkeer-/parkeerdruk.

We ervaren een 'traditioneel' detailhandel denken, met als risico dat alle winkelgebieden in Nederland op elkaar lijken met overal dezelfde trekkers en minder oog voor Negatieve vooroordelen over bewonersinbreng bij discussies over winkels en horeca.

De wijkraad West heeft geprobeerd te laten zien dat ook bewoners een interessante en verstandige inbreng kunnen hebben bij discussies over winkels en horeca, waarbij meer aandacht is voor externe effecten en oog voor het 'eigene' van buurten en de winkels en horeca daarin. We hopen dat dit een inspiratie is voor de gemeente om de eigen blik te verruimen.

De wijkraad **adviseert** om bij het (her)ontwikkelen van winkelgebieden kritischer te kijken naar de omvang van winkels en de omgevingseffecten.

Markten

Uit de gesprekken en het onderzoek blijkt een groot enthousiasme voor het voorstel voor een (dag)markt op de Kanaalstraat. Tegelijkertijd zijn er de nodige bedenkingen en aandachtspunten. De Kanaalstraat heeft nu al het karakter van een markt; een markt biedt kansen voor bestaande ondernemers, maar nieuwe marktondernemers kunnen ook nieuwe concurrentie voor de bestaande ondernemers zijn; er zijn zorgen over bereikbaarheid voor bewoners en laden en lossen en zorgen over vervuiling.

Het voorstel voor een wekelijkse boerenmarkt op Lombokplein sluit goed aan op het beeld dat veel mensen hebben van (de activiteiten op) het toekomstige Lombokplein. De wijkraadpleging is geen haalbaarheidsonderzoek voor deze voorstellen, maar laat wel zien dat er enthousiasme en draagvlak is voor het uitwerken en toetsen ervan.

De Wijkraad West **adviseert** een haalbaarheidsonderzoek te doen naar:

- een (dag)markt in de Kanaalstraat
- een wekelijkse boerenmarkt op het Lombokplein

De Wijkraad West **adviseert** om een plan van aanpak voor deze haalbaarheidsonderzoeken op te stellen en te bespreken met de wijkraad en diverse betrokkenen.

3. Verkeer

Verkeersthema's goed of slecht geregeld

Wat betreft de verkeersveiligheid valt op dat de respondenten vooral ontevreden zijn over de verkeerssituatie in de Kanaalstraat/Damstraat. Een overgrote meerderheid vindt dat de veiligheid van langzaam rijdend verkeer op dit moment (redelijk) slecht geregeld is. Ook over de thema's laden en lossen en de parkeergelegenheid van zowel fietsen als auto's in de Kanaalstraat/Damstraat is ongeveer de helft ontevreden. Hoewel de respondenten relatief minder vaak ontevreden zijn over bovengenoemde verkeersthema's in de Laan van Nieuw Guinea, is 42% niet te spreken over de veiligheid van het langzaam rijdend verkeer. Over de overige verkeersthema's in de Laan van Nieuw Guinea is een kwart van de respondenten ontevreden. Over de verkeerssituatie in de Händelstraat zijn relatief nog minder respondenten ontevreden. Het thema 'laden en lossen' vindt men relatief het slechts geregeld in dit winkelgebied: 24% vindt dat dit (redelijk) slecht geregeld is.

Oplossingen verkeersoverlast Kanaalstraat/Damstraat

De meningen zijn verdeeld over wat een goede oplossing is voor de Kanaalstraat/Damstraat als het gaat om het beperken van de verkeersoverlast. Zowel veiliger fietspaden als het (gedeeltelijk) autovrij maken van de Kanaalstraat zijn volgens ongeveer de helft van de respondenten een oplossing. Ook eenrichtingsverkeer voor auto's wordt door bijna de helft van de respondenten als een oplossing voor dit probleem gezien. De oplossing 'geen bus door de Kanaalstraat' is daarentegen volgens slechts een kwart van de respondenten een goed idee.

Ook over het al dan niet verminderen van dubbel parkeren door gratis kort te parkeren in de Kanaalstraat lopen de meningen uiteen. Slechts een kwart vindt dat dit een goede oplossing voor het probleem is. Ruim een kwart vindt dit geen goed idee, omdat zij vinden dat de Kanaalstraat autovrij moet zijn en ongeveer een derde vindt dit eveneens geen goed idee, omdat dubbel parkeren moet worden aangepakt met controles en boetes.

Tweederde van de respondenten is van mening dat de verkeersveiligheid in de Kanaalstraat/Damstraat moet worden verbeterd om het winkelen in dit gebied aantrekkelijk te houden.

Kop van Lombok/Lombokplein in ontwikkeling: welk alternatief?

Als de respondenten een keuze moeten maken tussen het boven- of ondergronds plaatsen van autoparkeerplaatsen in dit gebied, blijkt de een meerderheid een voorkeur te hebben voor ondergrondse parkeerplaatsen, terwijl ruim eenderde bovengrondse parkeerplaatsen verkiest. Daarnaast prefereert een meerderheid een autoluw gebied boven het overal toelaten van auto's in dit gebied.

En verder...

Ongeveer de helft van de respondenten maakt zich enige tot heel veel zorgen om de eventuele toename van gemotoriseerd verkeer i.v.m. de ontwikkeling van het Groeneweg. Als het gaat om het al dan niet plaatsen van een parkeergarage op het terrein van de Wim Sonneveldschool blijkt dat bijna de helft een parkeergarage gewenst vindt, terwijl bijna eenderde dit juist niet nodig vindt.

Met name op het onderwerp verkeer zijn er verschillende belangen, wensen en gezichtspunten. Opvallend is dat veel wijkbewoners de (dagelijkse) boodschappen binnen de wijk doen. Ze doen dat overwegend met de fiets of te voet. Allochtonen, onder meer bezoekers/klanten van buiten de wijk gebruiken iets meer met de auto.

Kanaalstraat/Damstraat

Voor de ondernemers in de Kanaalstraat/Damstraat zijn de klanten van buiten de wijk die met de auto komen een belangrijke doelgroep. Zij stellen dat recente parkeermaatregelen voor hen grote economische problemen opleveren.

De Wijkraad West onderkent het belang van de ondernemers.

Sommige bewoners geven aan dat de rommelige verkeerssituatie bij het karakter van de Kanaalstraat/Damstraat hoort en geen groot probleem is. Daartegenover staat dat een heel groot gedeelte van de respondenten aangeeft dat de veiligheid van langzaam verkeer een probleem is.

Er is een stevige steun voor voorstellen om het autoverkeer en de overlast van (fout) parkeren te beperken. Een belangrijk deel van de respondenten geeft aan dat dit het winkelgebied juist aantrekkelijker maakt.

Volgens de Wijkraad West is het nodig om vergaande voorstellen uit te werken voor de verkeerssituatie in Lombok. Dat zal niet eenvoudig zijn. Er zijn niet zoveel toegangsmogelijkheden tot de wijk. Er is weinig ruimte om alternatieve parkeergelegenheden te creëren. Naast het belang van verbeteren van de veiligheid voor langzaam verkeer zijn er ook de belangen van winkeliers (laden en lossen) en bewoners (bereikbaarheid van woningen). Het is wel nu hét moment om fundamenteel naar de verkeerssituatie in Lombok te kijken omdat in het kader van de visieontwikkeling voor het Lombokplein en omgeving en het actieplan luchtkwaliteit ook fundamenteel naar de aansluitende verkeerswegen gekeken wordt.

De Wijkraad West **adviseert** voor de Kanaalstraat/Damstraat een combinatie van maatregelen uit te werken (gratis kort parkeren gecombineerd met strenge controle op dubbel parkeren; venstertijden voor laden en lossen; afspraken met ondernemers over elders parkeren eigen voertuigen; aanpassen wegprofiel) die verkeersveiligheid van langzaam verkeer vergroten en de winkels voor laden en lossen en klanten met de auto bereikbaar houden.

De Wijkraad West **adviseert** om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van het invoeren van éénrichtingsverkeer voor auto's in de Kanaalstraat of het autovrij maken van (een deel van) de Kanaalstraat. Het is van belang bij een dergelijk onderzoek te kijken naar de verkeerscirculatie door heel Lombok, en mogelijke toekomstige verkeersontwikkelingen zoals de toekomstige verkeerssituatie in het Westelijk stationsgebied en voorstellen voor nieuwe fietsroutes tussen Leidsche Rijn en de binnenstad.

T.a.v. Groeneweg Midden en Händelstraat zien we dat de zorgen om toenemende verkeerdruk niet door iedereen gedeeld worden. Hier speelt een verscheidenheid van belangen van direct omwonenden en bewoners/ondernemers t.a.v. bijvoorbeeld de plaats en inrichting van toegangen tot garages en voorzieningen voor laden en lossen, belangen van kinderen en ouders die veilig naar school moeten kunnen, belangen van klanten die (soms) me de auto boodschappen willen doen. Hier ligt een grote uitdaging voor klankbordgroepen om tot creatieve oplossingen te komen die recht doen aan de diversiteit aan belangen. Eerder in dit advies heeft de wijkraad al geadviseerd de functie van deze winkelgebieden te beperken tot buurt/wijkwinkelgebied.

Leefbaarheid

Leefbaarheidsthema's goed of slecht geregeld

Net als bij het thema 'verkeer' het geval was, blijkt dat de respondenten vooral ontevreden zijn over leefbaarheidsthema's in de Kanaalstraat/Damstraat. Vooral over de netheid van de straat is men ontevreden: ruim tweederde van de respondenten vindt dat dit (redelijk) slecht geregeld is. Daarnaast vindt 92% van de respondenten dat de winkeliers er actiever aan moeten bijdragen dat het winkelgebied Kanaalstraat/Damstraat schoon en leefbaar blijft. Verder is ongeveer een derde ontevreden over de luchtkwaliteit en de uitstalling en uitstraling van winkels/horeca in de Kanaalstraat. 'Slechts' een kwart van de respondenten geeft aan dat zij de thema's 'agressief gedrag/geweld', 'overlast jongeren' en 'verkeer en geluidsoverlast 's avonds' (redelijk) slecht geregeld vinden in de Kanaalstraat/Damstraat. Over bovengenoemde leefbaarheidsthema's in de Laan van Nieuw Guinea is men minder vaak ontevreden. Over de uitstalling en uitstraling van de winkels/horeca is men in dit gebied met een aandeel van ongeveer een derde het meest ontevreden. Daarnaast is ruim een kwart van de respondenten ontevreden over de netheid van de straat en de luchtkwaliteit in dit winkelgebied. Over bovengenoemde leefbaarheidsthema's in de Händelstraat zijn relatief nog minder respondenten ontevreden. Over de thema's 'overlast jongeren' en 'luchtkwaliteit' zijn relatief de meeste respondenten ontevreden, hoewel dit voor slechts een groep van respectievelijk 16% en 15% geldt.

Gebieden in ontwikkeling: welk alternatief?

Als de respondenten moeten kiezen voor rust of levendigheid op de Kop van Lombok/het Lombokplein, blijkt ruim de helft te kiezen voor levendigheid, terwijl een kwart rust prefereert. Ook op het Groeneweg zijn verkiesde respondenten vaker levendigheid boven rust, hoewel de meningen hier dichterbij elkaar liggen. De meningen zijn verdeeld over het al dan niet open zijn van winkels op zondag op de Kop van Lombok/het Lombokplein: 39% neigt naar open, terwijl 41% juist naar gesloten neigt. De meningen zijn over dezelfde kwestie in het Groeneweg liggen iets verder uiteen. Bijna de helft verkiest gesloten winkels op zondag, terwijl bijna een derde naar open winkels op zondag neigt.

Uit het onderzoek blijkt een grote zorg om netheid/vervuiling en uitstallingen in de Kanaalstraat/Damstraat en in iets mindere mate om agressief gedrag en overlast van jongeren in de Kanaalstraat/Damstraat en de Händelstraat. Dit zijn geen nieuwe punten. De gemeente heeft de afgelopen jaren samen met bewoners en ondernemers hard gewerkt aan deze zorgpunten (project Lombok Oost en project Veilig Oog in AI) en dit heeft zeker al resultaten opgeleverd. De wijkraadpleging onderstreept dat het hard nodig is te blijven investeren in deze projecten.

De wijkraad concludeert dat er op beperkte schaal behoefte is aan avond/zondagswinkels. Activiteiten op en rond het Lombokplein (bijvoorbeeld in het kader van culturele zondag) kunnen bijdragen aan kleinschalige levendigheid. Een mix van wonen en bedrijvigheid in de winkelgebieden draagt bij aan de sociale veiligheid.

Ondernemers

Net als de andere respondenten zijn ook bijna alle ondernemers het er (overwegend) over eens dat de winkeliers er actiever aan bij moeten dragen dat het winkelgebied Kanaalstraat/Damstraat schoon en leefbaar blijft.

De ondernemers die hebben deelgenomen aan het onderzoek zijn vaker niet lid van een winkeliersvereniging dan wel. Het versterken van de positie van winkeliers kan volgens de respondenten het beste gedaan worden door middel van gezamenlijke promotieacties of door de ondersteuning door deskundigen t.a.v. bedrijfsvoering, winkelinrichting, marketing etc. Aangepaste huur als methode om de positie van winkeliers te versterken wordt nauwelijks genoemd door de ondernemers. Een meerderheid van de ondernemers geeft aan bereid te zijn om mee te werken aan maatregelen om energie te besparen of groene stroom op te wekken, echter geeft een aantal van hen wel expliciet aan dat dit wel economisch relevant moet zijn voor de onderneming.

Ook de bereidheid om mee te werken aan het beperken van verkeersdruk en parkeerdruk is relatief hoog onder de ondernemers. Zij geven diverse suggesties om de verkeersdruk en parkeerdruk te verminderen, waaronder een ondergrondse parkeergarage, extra toezicht en een verkeersregelaar op zaterdag.

Versterken ondernemerschap en ondersteunen winkelierorganisaties

De wijkraad constateert dat de gemeente goede initiatieven heeft genomen om winkelgebieden te versterken en veiligheid te vergroten en overlast te beperken.

Er is een grote bereidheid van ondernemers om hieraan mee te werken.

Tegelijkertijd zien we dat het niet eenvoudig is voor de overwegend kleine ondernemers om hier veel tijd in te steken en dat de winkelierorganisaties niet sterk zijn.

Om te zorgen dat ondernemers en winkelierorganisaties mee kunnen werken aan de ontwikkeling van de winkelgebieden en het vergroten van de veiligheid en het tegengaan van overlast is het nodig dat de gemeente blijft bijdragen aan het versterken van de winkelierorganisaties.

De wijkraad West **adviseert** om samen met de wijkraad en ondernemers een pakket van maatregelen uit te werken om het ondernemersschap en de organisatie van winkel- en horecaondernemers in Utrecht West te versterken.